

Ուխտագնացություն դեպի երկիր

հեղինակ՝ Ռոբերտ Շեքլի
թարգմանիչ՝ Զուլիետա Ղազարյան (ռուսերենից)
աղբյուր՝ «Ուխտագնացություն դեպի երկիր»

Ալֆրեդ Սայմոնը ծնվել էր Կազանգա 4-ում, Արկտուրից ոչ հեռու գտնվող գյուղատնտեսական մի ոչ մեծ մոլորակում, և այստեղ իր կոմբայնն էր վարում ցորենի արտերում, իսկ խաղաղ երեկոներին լսում էր Երկրի սիրային երգերի ձայնագրումները:

Կյանքը վատ չէր Կազանգայում:

Աղջկեներն այստեղ սիրունիկ էին, ուրախ, չին կոտրատվում, հրաշալի ընկեր էին, կյանքի հավատարիմ ընկերուիի: Եվ բնավ է ռոմանտիկներ չին: Զվարճանում էին Կազանգայում բացեիրաց, աշխույժ և կենսախինդ: Սակայն, բացի զվարճանքից, ուրիշ բան չկար:

Սայմոնն զգում էր, որ այդ հանգիստ գոյությունը իրեն չի բավարարում: Եվ մի անգամ նա հասկացավ, թե հատկապես ի՞նչն է իրեն պակասում:

Գրքերով բեռնված իր քրքրված տիեզերանավով Կազանգա եկավ մի վաճառական: Նա շատ նիհար էր, ճեփ-ճերմակ մազերով ու մի քիչ է ցնդած:

Ի պատիվ նրա հանդիսությունն սարքեցին, որովհետև հեռավոր աշխարհներում սիրում էին նորություններ:

Վաճառականը պատմեց բոլոր վերջին նորությունները՝ Դետրոյտ II-ի և Դետրոյտ III-ի միջև զների համար մղվող պատերազմի, Ալանում կատարվող ձկնորսության մասին, պատմեց ինչ է հագնում Մորացիայի պրեզիդենտի կինը և ինչ ծիծաղելի են խոսում Դորան V-ի մարդիկ:

Եվ վերջապես ինչ-որ մեկը հարցուց,

— Պատմեք մեզ Երկրի մասին:

— Օ՛,— ասաց վաճառականը, վեր բարձրացնելով հոնքերը:— Դուք ուզում եք լսել մայր մոլորակի մասին: Դեռ ինչ ասեմ, ամրող Տիեզերքում չկա մի այնախսի տեղ, որը նման լինի ծերուկ Երկրին: Երկրում, բարեկամներ, ամեն ինչ թույլատրենի է, ոչ մի արգելք չկա:

— Ո՛չ մի, — հարցը կրկնեց Սայմոնը:

— Նրանք այդ հաշվով իրենց օրենքներն ունեն, — քմծիծաղի տալով բացատրեց վաճառականը, — և մինչև հիմա ոչ ոք չի խախտել դրանք: Երկրի վրա ամեն ինչ ուրիշ է, բարեկամներ: Դուք մասնագիտանում եք գյուղատնտեսության գծով: Իսկ Երկիրը մասնագիտանում է ամեն տեսակ անհեթեթությունների գծով ինելահեղության, գեղեցկության, պատերազմի, արքեցման, անմեղության, սարսափի և այլն, ու մարդիկ տասնյակ լուսատարիներ ճանապարհ են գնում, որ դրանց համը տեսնեն...

— Նաև սիրո՞,— հարցրեց կանանցից մեկը:

— Իհարկե, սիրելիս, — քնքորեն ասաց վաճառականը, — Երկիրը միակ վայրն է Գալակտիկայում, որտեղ մինչև հիմա սերը գոյություն ունի: Այ, Դետրոյտ II-ը և Դետրոյտ III-ը փորձեցին սերը տարածել իրենց մոտ, բայց տեսան, որ շատ թանկ բավականություն է:

Ալան մոլորակում որոշեցին չպղտորել մարդկանց մտքերը, իսկ Մորացիա և Ղորան ներմուծելու համար՝ ժամանակ չկար: Բայց, ինչպես արդեն ասացի, Երկիրը մասնագիտանում է անհեթեռությունների գծով, և դրանք մեծ եկամուտներ են բերում:

— Եկամուտներ,— կրկնեց մի հաստիկ ազարակատեր:

— Իհարկե: Երկիրը զառամյալ մոլորակ է, նրա հողն ու ընդերքը ամբողջովին հյուծված են: Գաղութները այժմ անկախություն են ձեռք բերել, այնտեղ ապրում են մեզ նման պթափ մարդիկ: Նրանք ուզում են շահավետորեն ծախել իրենց ապրանքները: Եվ հիմա էլ ինչ կարող է վաճառել զառամյալ Երկիրը, եթե ոչ դատարկ բաներ, հանուն որոնց արժե ապրել:

— Իսկ դուք սիրե՞լ եք Երկրի վրա,— հարցրեց Սայմոնը:

— Սիրել եմ,— մի տեսակ մոայլված պատասխանեց վաճառականը:— Սիրել եմ, իսկ հիմա ճանապարհորդում եմ: Բարեկամներ, այս գրքերը... Սոսկայի թանկ գնով Սայմոնը ձեռք բերեց հնագույն պոեզիայի մի ժողովածու և, կարդալով, երազում էր լուսնի ստվերում կրօս ու խելահեղ սիրո մասին, ծովի ափին գրկախառնված մարմինների մասին, ալերախության շայունից խլացած, խենթ սիրահարների չորացած շուրթերին խաղացող արևի վաղորդյան ճառագայթների մասին:

Եվ սա հնարավոր է միայն Երկրում: Որովհետև, ինչպես ասում էր վաճառականը, տիեզերքի տարբեր ծայրերը հասած Երկրի զավակները ստիպված են շատ աշխատել, որ մյուս մոլորակներին հարկադիր գոյության միջոցներ տալ իրենց: Կազանգայում աճեցնում են եզիպտացորեն և ցորեն, իսկ Դետրոյտ Հ-ում և Ի-ում գործարաններ: Ալանի ձկնորսությունը հռչակված է ողջ Հարավային աստղային գոտում: Մորացիայում վիստում են վտանգավոր զագանները, իսկ Դորան Վ-ի վայրի տարածությունները դեռևս նվաճված չեն: Եվ ամեն ինչ այնպես է, ինչպես որ պիտի լիներ:

Նոր աշխարհներում ապրում էին մանրակրկիտ կերպով ծրագրված, առաքինի, խատարարության կամքով: Բայց ինչոր մի բան կորած էր տիեզերքի մեջյալ տարածություններում: Սերը գոյություն ուներ միայն Երկրում:

Ահա ինչու էր Սայմոնն աշխատում, փող հավաքում և երազում: Եվ քսանինը տարեկանում նա վաճառեց ազարակը, մարուր վերնաշապիկները դրեց ճամպրուկի մեջ, հազար իր ամենալավ կոստյումն ու կոշիկները և հայտնվեց Կազանդա-Մետրոպոլիա տիեզերաթիռում:

Վերջապես հասավ Երկիր, որտեղ պետք է իրականանային նրա երազանքները, քանզի դա երաշխավորում էր օրենքը:

Նյու Յորքի տիեզերակայանում Սայմոնը շատ արագ անցավ մաքսատնից և մերձքաղաքային ստորերկյա գնացքով հասավ մինչև Թայմս-սկվեր: Այստեղ նա դուրս եկավ քաղաք, աչքերը կկոցելով արևի պայծառ լույսից և ամուր սեղմելով ճամպրուկի բռնակը, որովհետև նրան զգուշացրել էին գրաբանահատների և այդ քաղաքի նմանատիպ այլ բնակիչների մասին:

Շունչը պահած՝ նա զարմանքով նայում էր շուրջբոլորը:

Առաջին բանը, որ ապշեցրեց նրան, երկու, երեք, չորս չափումներով բազմաթիվ ատրակցիոն հաստատություններն էին: Եվ այն էլ ինչպիսի՝ ատրակցիոններ:

Նրանից աջ գտնվող վիթխարի տաղավարի ցուցանակն ազդագրում էր. «Կանաչ դժոխքի բնակիչների սերսուալ կյանքի փաստագրական կադրեր: Ցնցող մերկացումներ»:

Նա ուզեց ներս մտնել: Սակայն փողոցի մյուս կողմում գույց էին տալիս պատերազմական և արկածային ֆիլմեր: Ունկամը ճշում էր. «Արեգակներ խժողները: Նվիրվում է տիեզերական տորմիոյի կտրիճներին: Տարգանը գոտեմարտում է Սատուռնի վամպիրների հետ»:

Նա հիշեց, որ գրքերում Տարգանի մասին խոսվում էր որպես Երկրի հեթանոսական հերոս: Այս ամենը զարմանալի էր, բայց առջևում դեռ շատ արտասովոր բաներ էին սպասում նրան: Նա տեսավ ոչ մեծ հաստատություններ, որտեղ կարելի էր գնել բոլոր աշխարհների և Երկրի ամենաբազմազան կերակրատեսակները՝ պիցա, սպագետի, տար նրբերշիկ և այլն: Հենց այստեղ էլ կային կրպակներ, որտեղ վաճառվում էին տիեզերանավերի հանդերձանքի ավելցուկներ, և կային կրպակներ, որտեղ միայն խմիչքներ էին վաճառում:

Սայմոնը չգիտեր ինչից սկսեր: Հանկարծ իր ետևում նա լսեց գնդացրային կրակահերթի որոտ և կտրուկ շրջվեց:

Դա եղած-չեղած հրաձգարան էր՝ ուրախ նկարներով պատված մի երկար ու նեղիկ սրահ, բարձր վաճառասեղաններով: Հրաձգարանի տերը՝ կզակին փայլող փոսիկով թուխ ու գեր մի մարդ, նստել էր բարձր աթոռին և ժպտում էր Սայմոնին:

— Բախտի փորձի՞ր:

Սայմոնը ներս մտավ և տեսավ, որ սովորական նշանակետերի վախարեն, սրահի մյուս ծայրում, գնդակներով ծակծկված աթոռներին նստած էին շատ թեթև հազնված չորս կին: Նրանցից յուրաքանչյուրի ճակատին և կրծքին մի-մի խնձոր էր նկարված:

— Մի՞ թե դուք իսկական գնդակներով եք կրակում,— հարցրեց Սայմոնը:

— Իհարկե,— ասաց տնօրենը,— Երկրի վրա գոյություն ունի մի օրենք, որն արգելում է ցուցադրել այն ապրանքը, որն ընկերությունը չի կարող վաճառել: Իսկական գնդակներ և իսկական աղջիկներ: Կանգնեք ու խփեք մեկին:

— Դե, սկսիր, բարեկամս: Գրագ կգամ, որ դու չես կարող ճիշտ նշան բռնել ինձ վրա,— բացականչեց աղջիկներից մեկը:

— Նա իսկի տիեզերաթիոին չի խփի,— վրա տվեց մյուսը:

— Շատ չեղա՞վ: Հապա մի տեսնենք քեզ...

Սայմոնը շիեց ճակատը և փորձեց իրեն այնպես պահել, իր բոլորովին չի զարմանում այս ամենից: Չէ որ ի վերջո սա Երկիրն է, որտեղ ամեն ինչ թույլատրելի է, եթք դա են պահանջում առևտրի շահերը:

— Իսկ կա՞ն այնպիսի հրաձգարաններ, որտեղ կրակում են տղամարդկանց վրա,— հարցրեց նա:

— Իհարկե,— ասաց տնօրենը,— բայց գուք ին տղամարդ սիրող չեք, ի՞՞:

— Իհարկե, ո՞չ:

— Դուք ուրիշ մոլորակից եք:

— Այո: Ինչպե՞ս իմացաք:

— Ձեր կոստյումից: Ես միշտ իմանում եմ կոստյումից:— Գիրուկը փակեց աչքերը և ծոր տալով ասաց, — Դեհ, այստեղ կանգնեք ու սպանեք այս կնոջը: Մի՛ զայեր ձեր ազդակները: Սեղմեք ձգանք և կզգաք ինչպես է ցնդում ձեր միջից վաղուց կուտակված զայրույթը: Դա մասամբից ել լավ է: Թունդ հարբերուց ել լավ է: Կանգնեք, կանգնեք և սպանեք կնոջը:

— Իսկ դուք այդպես մեռած ել մնո՞ւմ եք, երբ ձեզ սպանում են, — հարցրեց Սայմոնը աղջիկներից մեկին:

— Հիմար-հիմար մի խոսեք, — ասաց աղջիկը:

— Բայց...

— Ավելի վատ ել է լինում, — ավելացրեց աղջիկը ուսերը թորթվելով:

Սայմոնն ուզում էր հարցնել, թե ավելի վատը որն է, բայց տնօրենը վաճառասեղանի վրայով ձգվեց դեպի նա ու մտերմիկ տոնով ասաց.

— Էյ, ջահել: Հապա մի տես ինչ ունեմ:

Սայմոնը նայեց վաճառասեղանի ետևը և տեսավ մի փոքրիկ ավտոմատ: — Ծիծառդ կզա, այնքան որ էժան է, — ասաց տնօրենը: — Ես սա կտամ քեզ, որ կրակես: Որտեղ ուզում ես կրակիր, ջարդուփշուր արա ամեն ինչ, մաղի պես ծակծկիր պատերը: Քառասունհինգ տրամաշափի է, ամեն մի զնդակից մեծ-մեծ անցքեր կառաջանան: Երբ ավտոմատով ես կրակում, նոր զգում ես, որ իսկապես կրակում ես:

— Հետաքրքիր չէ, — համոզված ասաց Սայմոնը:

— Կարող եմ նոհակ առաջարկել, նույնիսկ երկուսը: Եթե դու իրոք ուզում ես...

— Ոչ:

— Լավ գին տալու դեպքում կարող ես կրակել ինձ վրա, — ասաց տնօրենը, — Եթե ճաշակդ դա է, չնայած կարծում եմ, որ դա քեզ չի հետաքրքրում:

— Ո՛չ, ո՛չ: Երբեք, Սոսկափի է...

Տնօրենը նայեց նրա աչքերի մեջ:

— Տրամադրություն չունես հիմա: Լավ: Իմ հաստատությունը բաց է գիշերուցօր: Հետո՞ կհանդիպենք, այ ջահել:

— Երբեք, — ասաց Սայմոնը՝ դուրս գալով հրաձգարանից:

— Մենք քեզ սպասում ենք, սիրելիս, — նրա ետևից գոռաց աղջիկներից մեկը:

Սայմոնը մոտեցավ խմիչքներով քեռնված վաճառասեղանին և մի բաժակ կոկա կոլա պատվիրեց: Նա տեսավ, որ ձեռքերը դողում են: Կամքի լարումով ստիպելով իրեն հանգստանալ՝ նա սկսեց դանդաղ խմել: Սայմոնը հիշեցրեց իրեն, որ Երկրի մասին չպետք է դատել սեփական մոլորակի նորմաներով: Եթե Երկրի մարդկանց դուր է գալիս սպանելը, և զոհերն իրենք չեն առարկում, ապա ինչո՞ւ է ինքը բողոքում:

Կամ գուցե...

— Ողջուն, սիրելիս, — կողքից լսվեց մի ձայն, որը նրան հանեց մտագրադությունից:

Սայմոնը շրջվեց և տեսավ լուրջ ու բազմանշանակ դեմքով մի կարճիկի, որը կանգնել էր կողքը իր վրայով մեծ վերարկուի մեջ փաթաթված:

- Տեղացի չե՞ք, — հարցրեց կարճիկը:
- Ոչ, — պատասխանեց Սայմոնը: — Ինչի՞ց իմացաք:
- Կոշիկներից: Ես իմանում եմ կոշիկներից: Հը, դուրդ զայիս է մեր պստիկ մոլորակը:
- Նա... արտասովոր է, — զգուշորեն ասաց Սայմոնը: — Ուզում եմ ասել, որ չի սպասում... դե...»

— Իհարկե, — ասաց կարճիկը, — դու իդեալիստ ես: Հենց որ մի հայացք զցեցի քո ազնիվ դեմքին, իսկույն դա հասկացա, բարեկամս: Դու Երկիր ես եկել որոշակի նպատակով: Ես ճիշտ եմ, չե՞:

Սայմոնը գլխով արեց:

— Ես գիտեմ քո նպատակը, — շարունակեց կարճիկը: — Դու ուզում ես մասնակցել պատերազմին, որը չգիտես ինչից փրկում է աշխարհը, և դու ժամանել ես հենց այնտեղ, որտեղ պետք է: Մեզ մոտ մշտապես տեղի է ունենում վեց պատերազմ, և ամեն ոք կարող է ցանկացած պահին կարևոր դեր խաղալ այդ պատերազմներից մեկնումեկում:

— Ներեցեք, բայց...

— Եվ հենց հիմա, — պատկառազդու ասաց կարճիկը: — Խիլայի ճնշված բանվորները հուսահատ հեղափոխական պայքար են մղում: Ընդամենը մեկ մարդ է պետք, որ կշեռքի նժարը թերվի մեր կողմը: Եվ դուք, բարեկամ, կարո՞ղ եք լինել այդ մարդը:

Տեսնելով Սայմոնի դեմքի արտահայտությունը՝ կարճիկն իսկույն ուղղեց իրեն:

— Սակայն կարելի է բավականին թվով փաստարկներ բերել նաև հօգուտ կրթյալ արխատուկրատիայի: Խիլայի իմաստուն և ծեր տիրակալը, փիլիսոփա-տիրակալը, այս բառի խորագույն՝ պլատոնյան իմաստով, քո օգնության կարիքն է զգում: Նրա ոչ մեծաթիվ շրջապատը՝ գիտնականները, հումանիստները, շվեյցարական գվարդիան, ազնվականությունը և գյուղացիները սոսկալիորեն տառապում են դավադրությունից, որ հրահրել են օտարերկրյա տերությունները: Մեկ մարդը...

— Ինձ դա չի հետաքրքրում, — ասաց Սայմոնը:

— Միգուցե քեզ զրավում են ոչ մեծ խմբերը, ինչպես, օրինակ, Փեմինիստները, չոր օրենքի կողմնակիցները և այլն: Մենք կարող ենք դասավորել...

— Ես պատերազմ չեմ ուղում, — ասաց Սայմոնը:

— Ինձ հասկանալի է քո զզվանքը, — ասաց կարճիկը, արագ-արագ տմբտմբացնելով գլուխը: — Պատերազմը սարսափելի բան է: Այդ դեպքում դու Երկիր ես ժամանել հանուն սիրո:

— Ինչպե՞ս իմացաք, — հարցրեց Սայմոնը:

Կարճիկը համեստորեն Ժպտաց:

— Մեր ու պատերազմ, — ասաց նա, — ահա երկրային առևտրի երկու հիմնական առարկաները: Հնուց ի վեր դրանք ամենամեծ եկամուտն են տալիս:

— Իսկ շա՞տ դժվար է սեր գտնելը, — հարցրեց Սայմոնը:

— Գնա Բրոդվեյ, այստեղից մի երկու թաղամաս այն կողմ է — աշխուժորեն պատասխանեց կարճիկը: — Կողքով չանցնես: Այնտեղ կասես, որ Չոն է քեզ ուղարկել...

- Բայց դա անհնարին բան է: Հո չի կարելի այդպես գնալ ու...
- Դու ի՞նչ գիտես սիրո մասին,— հարցրեց Զոն:
- Ոչ մի բան:
- Իսկ մենք այդ գործում գիտակներ ենք:
- Ես գիտեմ միայն այն, ինչ ասում են զրբերը,— ասաց Սայմոնը:— Կրքոտ սեր... խելահեղ լուսնի ներքո...
- Եվ, իհարկե, ծովափին զրկախառնված մարմիններ, որ, ալերախության շայունից խլացած, տրվում են խենթ սիրո վայելքին...
- Դուք կարդացե՞լ եք այդ գիրքը:
- Դա սովորական ռեկամային բրոշյուր է: Լավ, ես պետք է գնամ արդեն: Այստեղից երկու թաղամաս այն կողմ: Չանցնես:
- Եվ հարդալից խոնարհվելով, Զոն անհետացավ բազմության մեջ:
- Սայմոնը խմեց իր կոկա-կոկան ու քայլեց Բրոդվեյով:
- Նա խորասուզվեց մտքերի մեջ, բայց հետո որոշեց ոչ մի եզրակացություն չանել նախապես:
- Հասնելով 44-րդ փողոց, նա տեսավ պայծառորեն շողշողացող վիթխարի նեռնեցուցանակը: Նրա վրա գրված էր. «Մեր ինկորպորեյտեն»:
- Ավելի մանր նեռնային տառերը հայտնում էին. «Բաց է գիշեր-ցերեկ»:
- Ներքևում գրված էր՝ «Երկրորդ հարկ»:
- Սայմոնը խոժոռվեց գլխում ծագած սոսկալի կասկածից: Բայց և այնպես աստիճաններով բարձրացավ երկրորդ հարկ ու մտավ ճաշակով կահավորված ընդունարանը: Այստեղից նրան ուղարկեցին մի երկար միջանցք, հայտնելով սենյակի համարը:
- Պատկառազդու գրասեղանի առաջ նստած էր մի գեղեցիկ, ճերմակահեր տղամարդ: Նա վեր կացավ, ձեռքը մեկնեց Սայմոնին և ասաց.
- Բարև ձեզ: Ի՞նչ կա Կազանզայում:
- Իսկ ինչպե՞ս իմացաք, որ ես Կազանզայից եմ:
- Ձեր վերնաշապիկից: Ես միշտ իմանում եմ վերնաշապիկից: Իմ անունը միստր Թեյտ է, և ես նստած եմ այստեղ, որ ձեզ համար անեմ այն ամենը, ինչ թույլ կտան ուժերս... Դուք...
- Սայմոն: Ալֆրեդ Սայմոն:
- Խնդրեմ նստեք, միստր Սայմոն: Սիզարեթ ուզո՞ւմ եք: Խմել չե՞ք ուզում: Դուք չեք ափսոսա, որ մեզ եք դիմել: Մենք ամենահին ձեռնարկությունն ենք սիրային բիզնեսի ընազավառում և շատ ավելի խոշոր, քան մեր մոտակա մրցակիցը՝ «Կիրք» բաժնետիրական ընկերությունը: Բացի այդ, սպասարկման արժեքը մեզ մոտ շատ ավելի չափավոր է, և ապրանքն է՝ առաջնակարգ: Թույլ տվեք հարցնել, թե ինչպես իմացաք մեր մասին: Դուք տեսե՞լ եք «Թայմս»-ում մեր մեծ ռեկամը: Թե...
- Ինձ Զոն է ուղարկել,— ասաց Սայմոնը:

— Ա՛, եռանդուն մարդ է,— ասաց միստր Թեյտը, ուրախ տմբտմբացնելով գլուխը:— Դե, սըր, զործը հետաձգելու պատճառ չունեք: Դուք վիթխարի ճանապարհ եք կտրել հանուն սիրո, և դուք կունենաք սեր:

Նա ձգվեց դեպի զանգի կոճակը, որ սարված էր սեղանի մեջ, բայց Սայմոնը կանգնեցրեց նրան, ասելով.

— Ես չեմ ուզում անքաղաքավարի լինել, բայց...

— Լուս եմ ձեզ,— ասաց միստր Թեյտը խրախուսիչ ժայիտով:

— Ես բան չեմ հասկանում,— արագ-արագ վրա տվեց Սայմոնը, կաս-կարմիր կտրելով: Քրտինքի կաթիները ծածկեցին նրա ճակատը:— Կարծես, սիսալ տեղ եմ ընկել: Ես այս երկար ճանապարհը կտրեցի ու Երկիր եկա ոչ այն բանի համար, որ... Ուզում եմ ասել, որ դուք իրականում չեք կարող սերը վաճառել: Չե՛ք կարող: Ամեն ինչ կարող եք վաճառել, բայց ո՞չ սերը: Ես ուզում եմ ասել, որ դա իսկական սեր չէ:

— Ի՞նչ եք ասում: Իհարկե, իսկական է,— զարմանքից վեր կենալով տեղից, ասաց միստր Թեյտը:— Հենց բանն է դա է: Սերսուալ հաճույքները մատչելի են բոլորին: Աստված իմ, չէ որ համայն Տիեզերքում դա ամենաէժան բանն է մարդկային կյանքից հետո: Բայց սերը հազվադեպ բան է, սերը յուրահատուկ ապրանք է, միայն Երկրում կարելի է գտնել իսկական սեր: Դուք կարդացե՞լ եք մեր գրքույկը:

— «Մարմինները մթին ծովափի՞ն»,— հարցրեց Սայմոնը:

— Այո, հենց դա: Ես եմ գրել: Այնտեղ խոսվում է զգացմունքների մասին, չէ: Այդ զգացմունքը հնարավոր չէ տածել ամեն մեկի նկատմամբ, միստր Սայմոն: Այդ զգացմունքը կարելի է տածել միայն այն մարդու նկատմամբ, ով սիրում է ձեզ:

— Եվ այնուամենայնիվ, մի՛թե դուք իսկական սեր եք առաջարկում,— մտախոհ ասաց Սայմոնը:

— Իհարկե, իսկական: Եթե մենք կերծ սեր վաճառեինք, հենց այդպիս է անունը կդնեինք: Երկրի վրա ոեկամի օրենքները շատ խիստ են, հավատացնում եմ ձեզ: Ինչ ասես կարելի է ծախել, միայն թե գնորդներին չխարեք: Դա էթիկայի հարց է, միստր Սայմոն:

Թեյտը շունչ քաշեց ու ավելի հանգիստ շարունակեց.

— Ոչ, սըր, այստեղ ոչ մի սիսալ չկա: Մենք փոխարինիչներ չենք առաջարկում: Դա հենց այն զգացմունքն է, որ հազարամյակներ շարունակ գովերգում են բանաստեղծները: Ժամանակակից զիտության հրաշալիքների օգնությամբ մենք կարող ենք այդ զգացմունքը տրամադրել ձեզ, երբ կցանկանաք՝ հաճելի փաթեթավորմամբ և ծիծաղելիորեն էժան գնով:

— Ես կարծում էի, որ սերը... մի ավելի անսպասելի բան է:

— Անսպասելիության մեջ էլ մի առանձին հմայք կա,— համաձայնեց միստր Թեյտը:— Մեր հետազոտական լարորատորիաներն աշխատում են այդ պրոբլեմի վրա: Հավատացեք ինձ, չկա մի այնպիսի բան, որ զիտությունը չկարողանա ստեղծել, քանի դեռ պահանջարկը գոյություն ունի:

— Այդ ամենը ինձ դուք չի զալիս,— ասաց Սայմոնը, վեր կենալով աթոռից:— Ավելի լավ է կինո գնամ:

— Սպասե՛ք, — զոռաց միստր Թեյտը: — Դուք կարծում եք, թե մենք ուզում ենք ինչ-որ բա՞ն պարտագրել ձեզ: Դուք կարծում եք, թե մենք ձեզ կծանոթացնենք մի աղջկա հետ, որն իրեն այնպես կպահի, թե իբր սիրում է ձեզ, մինչդեռ իրականում կծևացնի միայն, չէ՞:

— Թերևս, այդպես:

— Մինչդեռ բոլորովին էլ այդպես չէ: Նախ, դա չափազանց թանկ կլինի: Երկրորդ, աղջկա ամորտիզացիան վիթխարի կլինի: Այդպիսի մաշտարի կեղծիքով լցված կյանքը նրան կհասցներ հոգեկան խանգարման:

— Հապա ինչպե՞ս եք դա անում:

— Մենք օգտագործում ենք մարդկային մտածողության օրենքների վերաբերյալ մեր գիտելիքները:

Սայմոնի համար դա չինական քերականություն էր: Նա ուղղվեց դեպի դուռը:

— Մի խոսք, — ասաց միստր Թեյտը: — Տեսքից՝ ինելքը գլխին մարդ եք երևում: Մի՞թե չեք կարող իսկական սերը զանազանել շինծուից:

— Իհարկե, կարող եմ:

— Ահա և ձեզ երաշխիք: Եթե դուք բավարարված չինեք, ոչ մի ցենտ մի վճարեք մեզ:

— Կմտածեմ:

— Ինչո՞ւ եք հետաձգում: Մեր առաջատար հոգեբաններն ասում են, որ իսկական սերը ամրապնդում է նյարդային համակարգը և վերականգնում է հոգեկան հավասարակշռությունը, հանգստացնում է վիրավորված ինքնասիրությունը, կարգավորում է հորմոնների գործողությունը և լավացնում է դեմքի գույնը: Մեր վաճառած սիրո մեջ կա ամեն ինչ՝ խոր և մշտական կապվածություն, բուռն կիրք, լիիվ նվիրվածություն, ոչ միայն ձեր առավելությունների, այլև թերությունների պաշտամունք, ձեզ համար հաճելի բան անելու անկեղծ ցանկություն: Եվ ի լրումն այս ամենի, միայն «Ինկորպորեյտեդ սերը» կարող է ձեզ վաճառել անզապեկի առաջին կայծը, առաջին իսկ հայացքից սիրելու շացուցիչ ակնթարթը:

Միստր Թեյտը սեղմեց կոճակը: Դեռևս տատանվող Սայմոնը խոժողովեց: Դուռը բացվեց, ներս մտավ մի աղջիկ, և Սայմոնը դադարեց մտածել:

Նա բարձրահասակ էր ու սլացիկ: Մազերը շագանակագույն էին՝ շիկավուն երանգով: Սայմոնը չէր կարող ոչ մի բան ասել նրա դեմքի մասին՝ աշքերը լցվեցին արցունքով: Ու եթե նրան հարցնեին աղջկա կազմվածքի մասին, նա կսպաներ հարցը տվողին:

— Միստ Պենի Բրայթ, — ասաց միստր Թեյտը, — ծանոթացեք միստր Աֆրեդ Սայմոնի հետ:

Աղջիկը ուզեց խոսել, բայց ոչ մի բառ չկարողացավ արտասանել: Սայմոնը նույնպես կորցրեց խոսելու ընդունակությունը: Աղջկա վրա զցած առաջին իսկ հայացքից նա ամեն ինչ հասկացավ: Նա սրտով հասկացավ, որ սիրված է իսկական, անկեղծ եւ ինքնամոռաց սիրով:

Նրանք իսկույն դուրս եկան իրար ձեռք բռնած, նատեցին ռեակտիվ ուղղաթիռ և վայրէջք կատարեցին մի փոքրիկ սպիտակ քոթեցի մոտ, որը գտնվում էր ստիճների պուրակում և պատուհաններով նայում էր ծովին: Նրանք խոսում էին, ծիծաղում և գուրգուրում իրար,

իսկ հետո մայր մտնող արևի բոստրագույն ճառագայթների տակ Պենին իրեղեն աստվածուի թվաց Սայմոնին: Կապտավլուն աղջամուղջում նա իր խոշոր սև աչքերով նայեց Սայմոնին, և աղջկա ծանոթ մարմինը նորից դարձավ առեղծվածային: Լուսինը դուրս եկավ՝ պայծառ ու խելացնոր, մարմինը վերածելով ստվերի, և աղջիկը, հեկեկապով, իր փոքրիկ բռունցքներով խփում էր նրա կրծքին, ու Սայմոնը նույնպես լաց էր լինում ինքն էլ շիմանալով ինչու: Եվ վերջապես լույսը բացվեց, արևի թույլ ու տագնապալի շողերը խաղում էին նրանց պապակած շուրջերին և իրար փարված մարմիններին, իսկ կողքը շառաչող ալերախությունը շշմեցնում, արբեցնում, խելահեղության էր հասցնում նրանց:

Կեսօրին նրանք վերադարձան «Ինկորպորեյտեդ սեր» ձեռնարկության գրասենյակը: Պենին ամուր սեղմեց նրա ձեռքը և անհետացավ դրան ետևում:

— Դա խելակա՞ն սեր էր,— հարցրեց միստր Թեյտը:

— Այո:

— Ու դուք լիովին բավարարվա՞ծ եք:

— Այո: Դա սեր էր, ամենախելական սեր: Բայց ինչո՞ւ էր Պենին պնդում, որ մենք վերադառնանք:

— Վրա է հասել ետհիպնոսացման վիճակը,— ասաց միստրը Թեյտը:

— Ի՞նչ:

— Իսկ դուք ի՞նչ էք կարծում: Ամեն մարդ է սեր է ուզում, բայց շատ քերը կարող են զնել այն: Խնդրեմ, ահա ձեր անդորրագիրը, սըր:

Սայմոնը ջղագողիո հաշվեց դրամը:

— Դրա անհրաժեշտությունը բոլորովին չկար,— ասաց: — Ես, անշուշտ, կվճարեի մեզ ծանոթացնելու համար: Որտե՞ղ է հիմա Պենին: Ի՞նչ արեցիք դուք նրան:

— Խնդրում եմ, աշխատեք հանգստանալ,— համոզում էր նրան միստր Թեյտը:

— Ես չեմ ուզում հանգստանալ,— գոռում էր Սայմոնը: — Ես ուզում եմ տեսնել Պենին:

— Դա անհնարին է,— սաոցե տոնով ասաց միստր Թեյտը:— Բարի եղեք վերջ տալու այս տեսարանին:

— Դուք ուզում եք ինձնից ավելի շա՞տ փող կորզել,— գոռում էր Սայմոնը:— Լավ, ես վճարո՞ւմ եմ: Ինչքա՞ն պիտի տամ, որ Պենիին պոկեմ ձեր ճանկերից:

Ու Սայմոնը հանեց դրամապանակը և նետեց սեղանին: Միստր Թեյտը ցուցամատով ետ իրեց նրա դրամապանակը:

— Ձեր գրապանը դրեք սա,— ասաց նա:— Մենք իին ու հարզված ձեռնարկություն ենք: Եթե մեկ անգամ էլ բարձրացնեք ձեր ձայնը, ես ստիպված կլինեմ վրնդել ձեզ այստեղից:

Սայմոնը դժվարությամբ զապեց զայրույթը, դրամապանակը դրեց գրապանն ու նստեց: Խոր շունչ քաշելով՝ հանգիստ ասաց,

— Ներեցեք:

— Այ հիմա լավ է: Ես թույլ չեմ տա գոռալ ինձ վրա: Բայց եթե դուք ձեզ վայելուչ պահեք, ես կլսեմ ձեզ: Դե, ի՞նչ է եղել:

— Ի՞նչ... — նորից ձայնը բարձրացրեց Սայմոնը, հետո ջանաց տիրապետել իրեն ու ասաց, — նա սիրում է ինձ:

— Իհարկե:

— Հապա ինչո՞ւ եք մեզ բաժանում:

— Իսկ դա ինչ կապ ունի մեկը մյուսի հետ, — հարցրեց միստր Թեյտը: — Մերը մի սրանչելի միջերգ է, ոգեշնչում, որն օգտակար է ձեր ինտելեկտի, ձեր «ես»-ի, ձեր հորմոնների հավասարակշռության, ձեր դեմքի գույնի համար: Հազիվ թե որևէ մեկը ցանկանա շարունակել սերը, չէ՞:

— Ես կցանկանայի, — ասաց Սայմոնը: — Դա մի արտաստվոր, եզակի սեր էր...

— Բոլորն էլ այդպիսին են, — ընդհատեց նրան միստր Թեյտը: — Եվ ինչպես հայտնի է ձեզ, դրանք բոլորն էլ ստեղծվում են միևնույն եղանակով:

— Ի՞նչ:

— Դուք, իհարկե, զիտեք սիրո արտադրության մեխանիկայի մասին:

— Ոչ, — ասաց Սայմոնը: — Ես կարծում էի, որ դա եզակի, միակ... Միստր Թեյտը տարութերեց գույխը:

— Մենք մի քանի դար առաջ ենք հրաժարվել բնական ընտրությունից՝ տեխնիկական հեղափոխությունից հետո: Բնական ընտրությունը չափազանց դանդաղ է և ձեռնտու չէ առևտրի համար: Ինչի՞ է աետք այն, եթե ուղեղի որոշակի կենտրոնների խթանման և մարզանքի միջոցով մենք կարող ենք առաջացնել ցանկացած զգացմունքը: Եվ ինչպիսի՞ն է լինում արդյունքը: Պենին մինչև ականջների ծայրը սիրահարվեց ձեզ: Ձեր սեփական հակվածությունը հատկապես նրա մարմնական տիպի նկատմամբ, ինչպես մենք հասկացանք, այդ զգացմունքը դարձրեց ավելի կատարյալ: Մենք միշտ օգտագործում ենք մթին ծովափը, խելացնոր լուսինը, գունատ այգաբացը...

— Եվ նրան կարելի է ստիպել, որ սիրի ում ասե՞ս, — դանդաղ ասաց Սայմոնը:

— Կարելի է համոզել, որ սիրի ում ասես, — ուղղեց նրան միստր Թեյտը:

— Աստված իմ, ինչպե՞ս է նա համաձայնվել այդ սոսկալի աշխատանքը կատարել, — հարցրեց Սայմոնը:

— Ինչպես բոլորը: Նա եկավ ու ստորագրեց պայմանագիրը: Աշխատանքը շատ լավ է վարձատրվում: Եվ պայմանագրի ժամկետը լրանալուց հետո մենք նրան վերադարձնում ենք իր սկզբնական անհատականությունը: Անփոփոխ վիճակում: Բայց ինչո՞ւ եք դուք այս աշխատանքն անվանում սոսկալի: Սիրո մեջ ոչ ոչ մի դատապարտելի բան չկա:

— Դա սեր չէր:

— Ոչ, սեր էր: Ապրանքը կեղծած չէր: Չշահագրգուված զիտական ձեռնարկությունները կատարել են որակական ստուգումը, այն համեմատելով բնական զգացմունքի հետ: Բոլոր ստուգումները ցույց են տվել, որ մեր սերը ավելի խորն է, ավելի կրքոտ, բուռն և ինքնամոռաց:

Սայմոնը մռայլվեց, փակեց աչքերը, հետո բացեց ու ասաց.

— Լսեր ինձ: Ես թքել եմ ձեր գիտական ուսումնասիրությունների վրա: Ես սիրում եմ նրան, նա էլ ինձ է սիրում, իսկ մնացածը ոչ մի նշանակություն չունի: Թույլ տվեր խոսել նրա հետ: Ես ուզում եմ ամուսնանալ նրա հետ:

Միստր Թեյտը զգվաճրից կնճռոտեց քիթը:

— Բավական է, երիտասարդ: Դուք ուզում եք ամուսնանալ այդպիսի աղջկա հետ: Եթե ձեր նպատակը ամուսնությունն է, ապա մենք այդպիսի գործերով ենք զբաղվում: Ես կարող եմ ձեզ առաջարկել մի հրաշալի ամուսնություն՝ առաջին իսկ հայացքից սիրահարությամբ և այն էլ կույսի հետ, որին զննել է կառավարական հսկողության պաշտոնյան...

— Ոչ: Ես սիրում եմ Պենիին: Գոնե թույլ տվեր խոսել նրա հետ:

— Դա բացարձակապես անհնարին է,— ասաց միստր Թեյտը:

— Ինչո՞ւ:

Միստր Թեյտը սեղմեց կոճակը:

— Ինչե՞ր եք հնարում: Մենք արդեն ջնջել ենք նախկին ներշնչումը: Պենին հիմա ուրիշին է սիրում:

Ու այդժամ Սայմոնը ամեն ինչ հասկացավ: Միզուցե հենց հիմա, հենց այս պահին Պենին նայում է մի ուրիշ տղամարդու այն նույն կրքոտությամբ, որն զգաց ինքը, սիրում է այդ ուրիշ տղամարդուն նույն նվիրվածությամբ և անկեղծությամբ, որը չշահագրգուված գիտական ձեռնարկությունները կիամարեին շատ ավելի ուժեղ, քան հնամոլ, առևտրական տեսակետից ոչ ձեռնտու բնական ընտրությունը, և հիմա նրանք գտնվում են հենց այն մթին ծովափին, որ հիշատակվում է ոեկամային գրքույկում...

Սայմոնը նետվեց առաջ, որ խեղդի միստր Թեյտին, քայց երկու աժդահա աշխատակիցներ, ներխուժելով սենյակ, բռնեցին նրան և տարան դուռը:

— Հիշեցե՛ք,— գոռաց նրա ետևից միստր Թեյտը:— Սա քնավ չի արժեքազրկում այն ամենը, ինչ դուք զգացիք:

Չնայած իր ողջ կատարությանը, Սայմոնը հասկացավ, որ Թեյտը ճշմարտությունն ասաց:

Եվ հետո նա հայտնվեց փողոցում:

Սկզբում միայն մեկ ցանկություն ուներ՝ փախչել Երկրից, որտեղ առևտրական անհեթեթություններն ավելի շատ են, քան իրեն կարող է թույլ տալ կանոնավոր մարդը: Նա շատ արագ Էր քայլում, քայց Պենին զնում Էր կոռքից, ու նրա դեմքը ապշեցուցիչ գեղեցիկ Էր Սայմոնի, և մի ուրիշի ու Էլի ուրիշի նկատմամբ տածած սիրուց...

Եվ, իհարկե, նա եկավ հրաձգարան:

— Ուզո՞ւմ ես փորձել բախտդ, — հարցրեց տնօրենը:

— Հապա մի կանգնեցրեք դրանց, — ասաց Ալֆրեդ Սայմոնը: